

Міністерство освіти і науки України

Модельна навчальна програма курсу

«Друга іноземна мова (румунська, словацька, угорська, чеська, новогрецька, польська) – від перших кроків до активного спілкування.
Профільна середня освіта. Основний / Поглиблений рівень»

для закладів загальної середньої освіти

Автори: Шаленко О.П., Коваленко О.Я., Лашкай Т.Ю., Хуако Н.В.,
Марина-Толомбасова Ж.Ю., Бондар О.С.

«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
(наказ Міністерства освіти і науки України від 04.09.2026 № 1516)

Зміст

1. Передні зауваги	3
1.1 Організаційні засади	3
1.2 Мета та завдання курсу	3
2. Організація мовленнєвої діяльності та очікувані результати навчання	4
2.1 Спосіб спілкування – сприймання	4
2.2 Спосіб спілкування – продукування	8
2.3 Спосіб спілкування – взаємодія	10
2.4 Очікувана мовна компетенція наприкінці 12 класу (рівень B1)	15
2.5 Соціолінгвістична компетенція наприкінці 12 класу (рівень B1)	15
3. Структура та зміст курсу	16
4. Мовленнєві функції	18
5. Орієнтовний мовний інвентар – лексика	18
6. Орієнтовний мовний інвентар – граматика	18
6.1 Румунська мова	19
6.2 Словацька мова	22
6.3 Угорська мова	23
6.4 Чеська мова	24
6.5 Новогрецька мова	25
6.6 Польська мова	26
7. Прикінцеві та загальні методичні зауваги	27
8. Список використаних джерел	28

1. Передні зауваги

1.1 Організаційні засади

Згідно з Державним стандартом профільної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851) та Типовою освітньою програмою для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням (Наказ Міністерства освіти і науки України від 26 травня 2025 р. № 765), заклади освіти формують профілі навчання, надаючи змогу здобувачам освіти вибирати напрям на основі аналізу власних потреб, готовності, вподобань та інтересів.

Освітній процес забезпечує індивідуальні освітні траєкторії, які реалізуються, зокрема, через поєднання обов'язкових навчальних дисциплін та вибіркового освітніх компонентів. Програма курсу за вибором «Друга іноземна мова (румунська, словацька, угорська, чеська) – від перших кроків до активного спілкування. Профільна середня освіта. Основний / Поглиблений рівень» (далі Програма) виконується протягом усього періоду навчання у старшій профільній школі в разі її вибору учнівством і закладом освіти та за умови виділення не менше двох годин на тиждень за рахунок навчальних годин для вибіркового освітніх компонентів, що фінансуються з державного бюджету.

1.2 Мета та завдання курсу

Загальною метою Програми є втілення компетентнісного потенціалу мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта) на основі подальшого вдосконалення життєвих наскрізних умінь.

Програма орієнтована на здобувачів освіти, які не мають або мають обмежений попередній досвід вивчення другої іноземної мови. За умови успішного опанування змісту Програми здобувачі освіти досягають рівня B1. Результати навчальних досягнень у кожному способі спілкування узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання (Council of Europe, 2020 www.coe.int/lang-cefr).

Загалом очікується, що здобувачі освіти:

- сприйматимуть усну інформацію та письмові тексти іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування
- надаватимуть інформацію, висловлюватимуть думки, почуття та ставлення іноземною мовою
- взаємодіятимуть з іншими особами усно, письмово та онлайн засобами іноземної мови.

2. Організація мовленнєвої діяльності та очікувані результати навчання

Мовленнєва діяльність для розвитку комунікативної мовленнєвої компетенції організовується через способи спілкування, а саме: сприймання, продукування, взаємодія, у яких здійснюються комунікативні мовленнєві активності, що потребують відповідних мовленнєвих умінь.

Результати навчання та зміст Програми розподілено на три етапи: 10 клас – рівень A1, 11 клас – рівень A2, 12 клас – рівень B1. Здобувачі освіти досягають визначених Програмою результатів завдяки оптимізації освітнього процесу, а також індивідуалізації та диференціації навчання.

2.1 Спосіб спілкування – сприймання

Сприймання означає отримання та обробку вхідної інформації.

Комунікативні мовленнєві активності	Комунікативні мовленнєві вміння	Дескриптори комунікативних мовленнєвих умінь		
		рівень A1	рівень A2	рівень B1
Сприймає усну інформацію.	Розуміє розмову між іншими особами.	Розуміє слова та короткі висловлювання, слухаючи просту розмову.	Розуміє в загальних рисах зміст короткої, простої розмови.	Стежить за основним змістом розгорнутої дискусії.
	Сприймає інформацію наживо.	Розуміє загалом дуже просту інформацію, яка пояснюється у передбачуваній ситуації.	Слідкує за дуже простою, добре структурованою презентацією або демонстрацією, якщо вона проілюстрована слайдами, конкретними прикладами або діаграмами.	Визначає основний зміст простих коротких висловлювань на знайомі теми, зокрема простого висловлювання однієї особи.
			Розуміє в загальних рисах дуже просту інформацію, яка пояснюється у передбачуваній ситуації.	Співвідносить інформацію, сприйняту на слух, під час презентації із слайдами, конкретними прикладами або діаграмами.

	Розуміє зміст оголошень та інструкцій.	Розуміє інструкції, які даються чітко та повільно; виконує короткі, прості вказівки.	Розуміє основний зміст коротких, чітких, простих повідомлень та оголошень.	Розпізнає просту технічну інформацію, зокрема інструкції до побутових приладів.
		Розуміє, коли хтось повільно й чітко розповідає, де знаходиться предмет, якщо той перебуває в безпосередньому оточенні.	Розуміє пояснення як дістатися з пункту А в пункт Б пішки або громадським транспортом.	Виконує детальні інструкції.
		Розуміє числа, ціни та час, які повільно й чітко оголошуються через гучномовець.	Розуміє елементарні інструкції щодо часу, дат, номерів, а також щодо виконання повсякденних завдань.	Розуміє оголошення в аеропортах, на вокзалах, у транспорті.
	Сприймає усну інформацію в аудіозаписах, відеозаписах, телевізійних програмах та фільмах.	Виокремлює конкретну інформацію з коротких аудіо- та відеозаписів на знайому повсякденну тематику.	Розуміє та отримує основну інформацію щодо повсякденних передбачуваних питань, представлену у вигляді коротких аудіозаписів.	Визначає основний зміст випусків телевізійних новин і нескладного матеріалу на знайомі теми, записаного на аудіоносії.
		Розпізнає знайомі слова/фрази та визначає теми в огляді головних новин, а також розпізнає продукцію у рекламі.	Отримує важливу інформацію з радіопрограм, наприклад, прогноз погоди, анонси концертів, оголошення спортивних результатів.	Розуміє зміст фільмів, якщо з подій і вчинків героїв можна отримати уявлення про сюжет.
			Слідкує за змінами тем у теленовинах, складає враження про їхній основний зміст.	Визначає основний зміст телевізійних програм на знайомі теми.

Сприймає письмовий текст.	Розуміє особисте листування.	Розуміє короткі прості повідомлення на листівках.	Розуміє короткі, прості особисті листи.	Визначає зміст описів подій, почуттів і побажань в особистих листах, листівках для регулярного спілкування з друзями.
		Розуміє короткі, прості повідомлення з пропозицією зустрітися в певному місці в певний час.	Розуміє дуже прості офіційні листи, електронні повідомлення, наприклад, підтвердження бронювання.	Виокремлює інформацію про події та емоції із прочитаних простих особистих листів, листівок, зокрема онлайн-повідомлень.
	Розуміє письмовий текст, швидко знаходить потрібні деталі.	Впізнає знайомі імена, слова та базові фрази з простих оголошень у найпоширеніших повсякденних ситуаціях.	Знаходить конкретну передбачувану інформацію у рекламних оголошеннях, каталогах, меню, довідниках, розкладах.	Здійснює пошук інформації в тексті, пов'язаному із повсякденним життям.
		Знаходить і розуміє просту, важливу інформацію в путівниках, рекламі, програмах заходів, листівках та брошурах.	Розуміє повсякденні знаки, оголошення, інструкції, вказівки, попередження про небезпеку у громадських місцях.	Виокремлює важливу інформацію розміщену на упаковках, в інструкціях, у простих рекламних оголошеннях.
	Сприймає прочитаний текст, виокремлює інформацію та аргументацію.	Розуміє основний зміст простих інформаційних матеріалів, особливо за наявності ілюстрацій.	Розуміє інформацію в ілюстрованих брошурах; особисту інформацію, розміщену у мережі «Інтернет».	Виокремлює основний зміст простих статей на знайомі теми.
			Розуміє основний зміст коротких новин на теми, що входять до сфери особистих інтересів.	Сприймає основний зміст стислих описів в інформаційних матеріалах.

	Читає і розуміє інструкції.	Розуміє короткий письмовий опис маршруту (як дістатися з пункту А до пункту Б).	Розуміє прості інструкції до пристроїв, якими користується у повсякденному житті, особливо, якщо вони ілюстровані.	Розуміє прості чіткі інструкції до побутових приладів, приготування їжі, з техніки безпеки.
			Розуміє прості інструкції на упаковках продуктів харчування, медичних препаратів, а також рецепти приготування страв.	
	Читає для дозвілля.	Розуміє короткі ілюстровані розповіді про повсякденне життя, написані простими словами.	Розуміє короткі розповіді та описи життя людей.	Розпізнає докладний опис місць, подій, почуттів і планів у прочитаних оповіданнях, путівниках і журнальних статтях.
		Розуміє загалом короткі ілюстровані оповідання, якщо зображення допомагають здогадатися про зміст тексту.	Розуміє, що відбувається в оповіданні та складає уявлення про героїв. Розуміє основну думку короткої статті, яка розповідає про подію, що відбувається за передбачуваним сценарієм.	Розпізнає фабулу оповідань, простих новел із чіткою сюжетною лінією, за потреби користується словником.

2.2 Спосіб спілкування – продукування

Продукування передбачає усні та письмові активності та висловлювання.

Комунікативні мовленнєві активності	Комунікативні мовленнєві вміння	Дескриптори комунікативних мовленнєвих умінь		
		рівень A1	рівень A2	рівень B1
Усно висловлює власні думки, почуття, ставлення.	Описує власний досвід.	Описує себе, власні дії та місце проживання.	Описує власну родину, житлові умови, освіту, людей, місця та особисті речі.	Продукує прості розповіді, історії або описи.
		Описує власне повсякденне життя простими словами/фразами/висловленнями.	Розповідає про те, що вміє робити добре або не дуже добре.	Детально розповідає про власний досвід, описує власні почуття і враження.
			Стисло описує свої плани на вихідні або на канікули.	Передає зміст книги або фільму і повідомляє про своє ставлення та почуття.
	Надає інформацію.	Описує предмет чи малюнок, показуючи його іншим.	Дає прості пояснення, як дістатися з одного пункту в інший.	Подає просту фактичну інформацію на знайомі теми.
				Передає з однієї мови іншою просту, передбачувану інформацію про час і місце розташування, надану в коротких простих висловлюваннях.
	Обґрунтовує власну думку, наводить додаткові аргументи та відповідні приклади.		Висловлює, можливо повільно, власну думку, використовуючи прості мовні засоби.	Висловлює власну думку щодо питань, пов'язаних із повсякденним життям.

				Стисло аргументує та пояснює власні думки, плани, дії.
				Схвалює чи не схвалює дії іншої особи та аргументує свою думку.
	Звертається до публіки.	Звертається з повідомленням до інших, використовуючи дуже короткий підготовлений текст.	Робить коротку, відрепетирувану, просту презентацію на знайому тему.	Робить чітку, коротку презентацію на знайому тему, чітко пояснює основні питання.
			Відповідає на прості уточнювальні запитання, якщо може попросити повторити і отримати допомогу у формулюванні відповідей.	Відповідає на уточнювальні запитання, просить повторити, якщо темп мовлення швидкий.
Висловлює власні думки, почуття, ставлення письмово.	Інформує письмово.	Пише прості фрази та речення про себе та інших, про те, де вони живуть і що роблять.	Пише низку простих фраз та речень про свою родину, житлові умови, освіту.	Пише прості зв'язні тексти на знайомі теми, що входять до сфери власних інтересів, розповідає про власний досвід, описує почуття і реакції.
		Описує приміщення та предмети, з якими стикається у повсякденному житті.	Описує те, чим займається, наприклад, повсякденні справи, екскурсії, спорт, захоплення; пише про людей і місця.	Пише короткі доповіді у стандартному спрощеному вигляді з використанням фотографій та ілюстрацій.
				Повідомляє поточну фактичну інформацію та аргументує власні дії.

2.3 Спосіб спілкування – взаємодія

До взаємодії залучаються дві або більше сторін, які спільно створюють зміст. Під час міжособистісної взаємодії генерується мовлення, яке виконує міжособистісні функції та функції співпраці й обміну інформацією. Взаємодія може бути усною, письмовою та онлайнною.

Комунікативні мовленнєві активності	Комунікативні мовленнєві вміння	Дескриптори комунікативних мовленнєвих умінь		
		рівень A1	рівень A2	рівень B1
Здійснює усну взаємодію.	Бере участь у бесіді/розмові/неформальному обговоренні, демонструє розуміння співрозмовника.	Розуміє ретельно й повільно артикульовані запитання та інструкції, звернені безпосередньо до нього/неї, дотримується простих вказівок.	Використовує прості повсякденні ввічливі форми привітання і звертання.	Вступає без підготовки в розмову на знайому тему та підтримує розмову.
		Бере участь у простій розмові фактологічного характеру на передбачувану тему.	Невимушено спілкується з однолітками, ставить запитання та розуміє відповіді, якщо вони здебільшого стосуються повсякденного життя.	Висловлює власні погляди і думки та запитує про погляди і думки співрозмовника, обговорюючи теми, що стосуються сфери власних інтересів.
		Представляється та використовує прості вирази для привітання і прощання.	Бере участь у коротких розмовах про вподобання, плани щодо того, що робити, куди піти; домовляється про зустріч.	Запрошує інших учасників групи долучитися до простих завдань, розв'язання практичних проблем.
	Співпрацює цілеспрямовано під час виконання практичних завдань.	Розуміє запитання та інструкції, якщо співрозмовник звертається безпосередньо до нього/неї.	Свідчить про те, що слідує за ходом думок, і може зрозуміти, що потрібно зробити.	Повторює частину сказаного, щоб пересвідчитись у взаєморозумінні.

		Виконує прості інструкції, що містять час, місце, числа тощо.	Запитує та надає інформацію під час виконання простих повсякденних завдань, обговорює, що робити далі.	Висловлює припущення щодо можливого розв'язання питання, наводячи аргументи і пояснення.
				Просить співрозмовника висловитися щодо подальших дій, висловлює ідею та запитує, що думають інші учасники групи.
	Усно взаємодіє з іншими особами для отримання товарів і послуг.	Просить дати певний предмет і реагує на подібне прохання співрозмовника.	Запитує просту інформацію щодо подорожі, користування громадським транспортом; запитує й пояснює, як пройти; купує квитки.	Орієнтується в більшості ситуацій, які можуть виникнути під час подорожі, за потреби спілкується з відповідним персоналом.
		Просить подати їжу або напій, використовуючи прості фрази.	Робить прості покупки, повідомляючи, що потрібно і в якій кількості; запитує про ціну; замовляє послуги та їжу.	Просить пояснити відмінність між двома або кількома аналогічними товарами, за потреби ставить уточнювальні запитання.
		Оперує категоріями чисел, кількості, вартості, часу.	Домовляється про прийом у лікаря і розуміє відповідь. Повідомляє медичного працівника про проблеми зі здоров'ям.	
	Обмінюється інформацією на теми, пов'язані з повсякденним життям.	Розуміє запитання та інструкції, виконує короткі, прості вказівки.	Спілкується під час виконання простих повсякденних завдань, які потребують прямого обміну інформацією.	Знаходить і передає просту фактичну інформацію.

		Ставить прості запитання та відповідає на запитання інших щодо нагальних потреб або дуже знайомих тем.	Розпитує та розповідає про навчання та дозвілля.	Запитує, як дістатися до певного місця, і розуміє детальні пояснення.
		Ставить та відповідає на запитання про себе та інших людей.	Розпитує та пояснює, як дістатися певного місця з опорою на карту чи план.	Дає пораду щодо розв’язання простих ситуацій відповідно до своєї компетентності.
		Надає просту інформацію про час зустрічі або події.	Надає та просить надати особисту інформацію.	
		Повідомляє числа, кількість та вартість у обмежений спосіб.	Запитує та розповідає про подію, де вона відбувалася, хто був присутній та що саме відбувалося.	
		Називає колір одягу або інших знайомих предметів, а також запитує про це інших.		
Здійснює письмову взаємодію.	Обмінюється інформацією письмово у різні способи.	Створює письмові повідомлення й онлайнві дописи про вподобання.	Повідомляє особисту стандартну інформацію у короткому листі чи електронному повідомленні.	Пише особисті листи, детально описує власний досвід, почуття і події.
		Пише короткі прості листівки.	Пише короткі, прості листи-подяки та листи-вибачення.	Пише листи та електронні повідомлення фактологічного характеру, запитує, надає або просить підтвердити інформацію.
		Пише короткі прості повідомлення друзям, надаючи їм коротку інформацію або запитуючи про щось.	Пише короткі записки, текстові та електронні повідомлення, відповідає на запрошення, підтверджує домовленості.	Пише прості заявки з обмеженою кількістю уточнювальних деталей.

	Обмінюється записками, повідомленнями.	Повідомляє письмово числа та дати, своє ім'я, національність, адресу, вік, дату народження у реєстраційній формі.	Пише короткі, прості записки та повідомлення, що стосуються кола нагальних потреб.	Пише записки з необхідною інформацією певним особам, пояснюючи те, що вважає важливим.
		Створює прості повідомлення/ записки про те, куди пішли та коли повернуться.	Занотовує події, відповідні дати та час, які необхідно запам'ятати.	Записує телефонні повідомлення із кількох пунктів, якщо співрозмовник диктує їх чітко.
			Вносить особисту та іншу інформацію у найпоширеніші бланки.	
Здійснює онлайн-взаємодію.	Встановлює простий соціальний контакт.	Пише дуже прості повідомлення та дописи, які складаються з низки коротких речень про, наприклад, уподобання.	Бере участь у онлайн-спілкуванні, наприклад, надсилає віртуальні листівки на свята, ділиться новинами, узгоджує та підтверджує зустрічі.	Ініціює, підтримує та завершує прості онлайн-дискусії на знайомі теми.
		Реагує простими словами/фразами на онлайн-дописи, вбудовані посилання та медіаоб'єкти; відповідає на подальші коментарі лише стандартними фразами подяки чи вибачення.	Дописує в мережі «Інтернет» про свій настрій та про те, чим займається; відповідає на коментарі; висловлює вдячність або вибачається.	Розміщує прості дописи на знайомі теми під час онлайн-дискусій, які стосуються сфери власних інтересів; заздалегідь готує текст, використовуючи онлайн-інструменти для перевірки правильності написаного.

			Робить короткі онлайнві коментарі щодо вбудованих посилань і медіа.	Розміщує в мережі «Інтернет» дописи про особистий досвід, почуття і події, детально відповідає на коментарі.
	Цілеспрямовано налагоджує онлайнкову співпрацю в різних ситуаціях повсякденного життя.	Оформлює прості онлайнві покупки та заявки, надаючи основну інформацію про себе.	Здійснює прості онлайнві транзакції, як-от: замовлення товарів або запис на навчальний курс; заповнює онлайнкову анкету, повідомляючи необхідну інформацію.	Здійснює онлайнкову співпрацю, яка потребує обміну інформацією або роз'яснення важливих деталей на кшталт реєстрації на навчальний курс, екскурсію, захід.
			Виконує прості інструкції та ставить прості запитання під час виконання спільного завдання онлайн.	Здійснює онлайнкову взаємодію із співрозмовником або невеликою групою, яка працює над проєктом.
				Виконує інструкції та ставить запитання або просить роз'яснення, щоб виконати спільне онлайнкове завдання.

2.4 Очікувана мовна компетенція наприкінці 12 класу (рівень B1)

Мовний діапазон	
Загальний	Має належний лінгвістичний діапазон з достатнім лексичним запасом для висловлювання на такі теми, як сім'я, хобі та інтереси, подорож, останні новини тощо. Обмеженість лексики може спричиняти вагання, нерішучість, повторення, а іноді й труднощі у формулюваннях.
Лексичний	Має достатній словниковий запас для висловлювання з деякою нерішучістю на більшість повсякденних тем: сім'я, хобі та інтереси, навчання, подорож, останні новини тощо.
Граматичний	Вживає досить правильно поширені структури в передбачуваних ситуаціях.
Фонологічний	Вимова в цілому зрозуміла, інтонація та наголос апроксимовані як на рівні речення, так і на рівні слова.
Орфографічний	Пише зв'язні тексти, які є загалом зрозумілими. Правопис, пунктуація та макет здебільшого досить точні.

2.5 Соціолінгвістична компетенція наприкінці 12 класу (рівень B1)

Соціолінгвістична відповідність
Виконує та реагує на широкий спектр мовленнєвих функцій, використовуючи поширені засоби їх вираження в нейтральному реєстрі.
Усвідомлює основні правила ввічливості та діє у відповідності до них.
Усвідомлює і звертає увагу на найважливіші відмінності між звичаями, звичками, правилами поведінки, цінностями та ідеалами, характерними для власної спільноти та країн виучуваної мови.

3. Структура та зміст курсу

Модельна навчальна програма є рамковою, а отже, вона не обмежує діяльність педагогічних працівників у розподілі тем між класами, а також у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть опрацьовуватися інтегровано, наприклад, «Дозвілля, інтереси та захоплення» + «Подорожі та транспорт». Певні теми можна вивчати впродовж трьох років, відповідно розподіляючи контексти і зміст, наприклад, тема «Культура та мистецтво»: 10 клас – Свята та традиції, 11 клас – Мистецтво слова та Мистецтво перевтілення, 12 клас – Мистецтво образів та Мистецтво звуків. Країнознавча тематика є наскрізною, тому до кожної теми, де це доречно, додаються активності та інформація, пов'язані з Україною та країнами виучуваної мови.

Тема	Контекст і зміст для моделювання комунікативної ситуації
Знайомство	Вітання, прощання
	Представлення себе та інших; особисті дані: ім'я, прізвище, національність, вік
	Світські розмови/Запитування про ім'я, вік, самопочуття, настрій
	Сім'я, друзі, взаємини
	Зовнішність
	Одяг – види, колір, розмір
Особисте життя та досвід	Особисті якості
	Стиль життя
	Розпорядок дня
	Щоденні справи та звички
	Минулий досвід та плани на майбутнє
	Громадська активність
Погода	Типи погоди
	Прогноз погоди
	Пори року
	Вибір одягу відповідно до погоди
Помешкання	Квартира, умеблювання, предмети побуту
	Види житла – від традиційних до унікальних
	Проживання в місті чи селі
Шкільне життя	Шкільне приміщення
	Шкільне приладдя та технічні засоби
	Навчальні предмети
	Шкільні події
Покупки	Види магазинів та ринків
	Список покупок, гроші
	Покупка одягу, мода
	Замовлення товарів онлайн
	Оцінка товарів та сервісу
Харчування	Продукти харчування
	Покупка продуктів харчування
	Приготування їжі, улюблені страви, смаки, дієти
	Шкільне харчування
	Замовлення їжі в кафе
	Доставка їжі

Здоров'я та самопочуття	Здоровий спосіб життя
	Хвороби, стрес, напруга
	Побутові травми
	Візит до лікаря та в аптеку
	Емоційний стан
Подорожі та транспорт	Види транспорту – характеристики, переваги, недоліки
	Цікаві місця для відвідування у місті або селі
	Планування подорожі – вибір маршруту та виду транспорту, придбання квитків
	Готелі – вибір готелю, поселення
	Подорож до країни виучуваної мови
Дозвілля, інтереси та захоплення	Види та місця дозвілля та відпочинку, одяг для відпочинку
	Улюблені заняття
	Спорт, спортивний одяг
	Книги, фільми, музика, культурні заходи
Культура та мистецтво	Свята та традиції
	Мистецтво слова
	Мистецтво перевтілення
	Мистецтво образів
	Мистецтво звуків
Навколишнє середовище	Глобальні проблеми, прогнози на майбутнє
	Зміна клімату
	Захист довкілля
Сучасні технології	Технологічні досягнення
	Різноманіття пристроїв та застосунків
	Мережа «Інтернет»
	Штучний інтелект
Робота та професії	Сучасні та майбутні професії, ринок праці
	Вибір професії
	Освітня та професійна траєкторії
	Резюме, мотиваційний лист, співбесіда

4. Мовленнєві функції

Мовленнєві функції пояснюють намір мовлення. Вони реалізуються у ситуаціях в межах тематики ситуативного спілкування. Характерними є такі функції:

- привітатися
- попрощатися
- вибачитися
- подякувати
- представити себе/когось
- описувати, розповідати, характеризувати
- запитувати та надавати інформацію
- розпитувати з метою роз'яснення та уточнення інформації
- розуміти та виконувати прості вказівки/інструкції/команди
- розуміти прості інформаційні знаки
- вітати зі святом
- пропонувати, приймати, відхиляти пропозицію
- висловлювати власні вподобання, переконання, думки, згоду/незгоду, враження, почуття та емоції
- аргументувати власний вибір, погляд, думку
- описувати та порівнювати події, факти, явища, звичаї, традиції, стилі життя тощо
- давати поради, реагувати на поради інших
- вступати в обговорення, привертаючи увагу співрозмовника
- висловлювати побажання
- демонструвати зацікавленість у предметі розмови
- підбивати підсумки обговорення
- завершувати розмову.

5. Орієнтовний мовний інвентар – лексика

Мовний інвентар (лексика) добирається відповідно до контексту, тематики ситуативного спілкування, рівня опанування мови, що досягається, та в обсязі, достатньому для виконання мовленнєвих функцій та реалізації комунікативних намірів та потреб здобувачів освіти.

6. Орієнтовний мовний інвентар – граматика

Мовний інвентар (граматика) добирається відповідно до контексту (комунікативної ситуації), потреб та комунікативних намірів здобувачів освіти, а також принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі граматичні теми. Граматичні категорії представлені в алфавітному порядку.

6.1 Румунська мова

Категорія	Рівень		
	A1	A2	B1
Adjectivul	Adjectivele gradele de comparație	Adjectivul nehotărât (a un une)	Adjectivele: formele flexionare, gradele de intensitate
	Adjective pronominal nehotărât	Adjective grad superlativ	Adjectivul: declinare, adjectival pronominal de întărire
	Substantive + adjective	Adjective cu patru forme	Adjective pronominal nehotărât (alt)
	Adjective – grad comparativ	Adjectiv comparativ de egalitate	Adjectiv adverb
	Forme comparative și superlative ale adjectivelor	Adjective invariabile	Adjectival posesiv
	Adjectiv interogativ		Adjectival participial
Adverbul	Adverbe și adverbe de frecvență și mișcare	Adverb-grad superlativ	Modificatori: timp, loc, grad, mod, legătură, concentrare, organizare, certitudine, poziție
		Modificatori: timp, frecvență, grad, manieră; legătură, focalizare, secvențiere; certitudine și atitudine	
		Locuții adverbiale	Semiadverbe de mod
Articolul	Articolul hotărât-singular	Articole genitiv(posesiv)	Articole hotărâte, articole nehotărâte
	Articolul hotărât – plural	Articolul demonstrativ	Articolul demonstrative (adjectival)
	Flexibilitatea	Articolul posesiv	Articolul posesiv (genitiv)
Conjuncție	„și” pentru a lega substantive și sintagme nominale	Conjuncții și locuțiuni conjuncționale	Conjuncții și locuțiuni conjuncționale
	”nici” pentru a lega substantive și sintagme nominale	Conjuncții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare	Conjuncții și locuțiuni conjuncționale subordonatoare
	Conjuncții simple (și, dar, sau)	Conjuncții copulative	Conjuncții disjunctive
	Conjuncții compuse (ca să, ci și)	Conjuncții adversative	Conjuncții coordonatoare și conjuncții subordonatoare
Substantivul	Gen și număr	Substantiv Caz genitiv (subs. Com.art.hot)	Locuțiuni prepoziționale cu genitivul
	Plural	Substantiv(cazul vocativ)	Substantivul: declinarea substantivelor comune cu articol hotărât
	Substantivul cu articol nehotărât/hotărât	Substantiv +adjectiv (cazul genitiv, dativ)	Substantivul: declinarea substantivelor comune cu articol hotărât

	Substantivul și prepoziția	Substantivul pluralul	Substantivul: declinarea substantivelor comune cu articol nehotărât
	Substantivul la genitive și dativ	Substantiv +adjectiv (cazul genitiv, dativ)	Declinarea substantivelor proprii, vocativul
Pronumele	Pronumele personal (pronume de politețe)	Pronume personal (forme neaccentuate – cazul dativ)	Poziția formelor pronominal față de verb
	Pronumele personal la acuzativ	Pronume personal (forme accentuate în dativ)	Pronumele relative: pronumele relative ceea ce/ce
	Pronume negativ	Pronume /adjectivul demonstrative de depărtare	Pronumele și adjectivul pronominal nehotărât
	Pronume nehotărât	Pronume personal la acuzativ	Pronumele și adjectivul pronominal demonstrative: de depărtare
	Pronume interogative	Pronume personal la dativ	Pronumele și adjectivul pronominal demonstrative: de diferențiere
	Pronume accentuate-acuzativ	Pronume reflexive la acuzativ și dativ	Demonstrativul independent <i>cel</i>
	Pronume personale forme neaccentuate	Pronumele și adjectivul posesiv	Pronume negative <i>nimeni</i>
	Pronume reflexiv	Pronumele relative; nehotărât	Pronume personal: flexiunea, topica
	Pronume (care-interogativ, relativ)	Pronume personal (persoana 3,6- lui, ei, lor)	Utilizarea pronumelui personal în genitiv
	Pronume interogativ (Cine)	Pronume personal de politețe	
Verbul	Verbul a fi, a avea	Verbul <i>a avea nevoie</i>	Verbe indicativ viitor
	Verbul a merge, a face, a sta, a lua	Verbul indicativ prezent	Verb condițional – optativ
	Verbul grupele – a, -e, -i	Modul imperativ	Verb -modul gerunziu
	Verbul indicativul present; imperativul	Verb <i>a putea</i>	Verbe cu pronume reflexive în dativ
	Verbul indicativul present; conjunctival prezent	A descuia, a încuia, a întârzia, a tăia, a auzi (indicativ present, imperativ afirmativ, imperative negativ)	Diateza reflexivă
	Verbul: conjunctivul, indicativul present, viitorul popular, conditional-optativul	Indicativ present (-ez, -esc)	Verbul: prezumtivul
		Verb: a fi de accord, a avea răbdare, a continua	Verbul: diateza pasivă (prezent, trecut)
	Verbul : imperativul singular; perfectul compus (a fi, a avea)	Indicativ-perfectul compus	Verbul: indicativul

	Verbul participiul	Modul conjunctiv-să	Verbul: conjunctivul, condiționalul, gerunziul
	Verbul: perfectul compus; supinul	Modul conjunctiv (verbe: -ez, -esc)	Construcții verbale cu dativul
	Verbul: imperfectul	Verbe neregulate(a fi, a avea, a da, a sta, a lua, a sui, a ști)	
	Verbul: indicativul viitor, conditional – optativul perfect	Modul indicativ –timpul viitor (o+conjuncție)	
		Verbe reflexive pronominale	
Numeralul	Numeralul cardinal	Numeralul colectiv (amândoi, amândouă)	Valorile numeralului
	Numeral ordinal	Numeralul fracționar	
		Numeralul multiplicativ	
Prepoziții	Prepoziții și locuțiuni prepoziționale : cu acuzativul	Verb+prepoziție+substantiv nearticulat	Locuțiuni prepoziționale cu genitivul
	Prepoziții și locuțiuni prepoziționale: cu genitivul	Prepoziții cu genitivul	Prepoziția/locuțiuni prepoziționale: cu acuzativul, genitivul, dativul
		Prepoziții cu dativul	
Formarea cuvintelor	Cuvinte derivate -re	Structura cuvântului	Formarea cuvintelor: sufixe, prefixe adjectivale
	Cuvinte derivate -ne	Derivarea parasintetică (sufix, prefix)	Derivarea cu sufixe
	Derivarea cu – des,-dez		Sufixe diminutive
Propoziția	Propoziția enunțiativă	Propoziție simplă	Propoziția circumstanțială de mod
	Propoziția interogativă	Propoziție dezvoltată	Propoziția circumstanțială condițională
	Propoziția exclamativă	Structura, scrierea	Propoziția atributivă
		Propoziția completivă directă	Propoziția circumstanțială concesivă
		Propoziția circumstanțială de loc	Propoziția circumstanțială consecutivă
		Propoziția circumstanțială de timp	Propoziția circumstanțială de scop(finală)

6.2 Словацька мова

Категорія	Рівень		
	A1	A2	B1
Slovesá	Konjugácia slovies „byť“, „volať sa“, „hovoriť“, „študovať“.	Préteritum (minulý čas) na opis udalostí.	Verbálny aspekt (dokonavý a nedokonavý vid).
	Prítomný čas a negácia.	Reflexívne slovesá v dennom režime.	Kondicionál pre hypotézy a želania.
	Modálne slovesá pre základné prosby.	Futúrum (budúci čas) a plánovanie víkendy.	Pasívne konštrukcie a nepriama reč.
Podstatné mená	Rod podstatných mien a silné rodové prípony.	Akuzatív a inštrumentál v téme jedlo.	Genitív na vyjadrenie kvantity a miery.
	Prechýľovanie mien.	Lokál a genitív pri téme cestovanie.	Datív a špecifický slovosled.
	Nominatív singuláru a plurálu.	Pomenovanie miest v meste.	Pokročilé pádové väzby a presnosť v komunikácii.
Prídavné mená	Základné adjektíva na opis identity a rodiny.	Stupňovanie (komparácia a superlatív).	Komparácia s dôrazom na sémantické nuansy.
	Posesívne (privlastňovacie) pronominá.	Zhoda adjektíva s podstatným menom v rode a čísle.	Adjektíva odvodené od slovies (participiá).
Zámená	Personálne a posesívne pronominá.	Reflexívne zámená (sa, si) pri popise rutiny.	Enklitiky a ich pevné miesto vo vete.
	Demonstratíva (ten, tá, to) a opytovacie zámená.	Používanie zámen v akuzatívne a lokáli.	Zámená v zložitých syntaktických štruktúrach.
Príslovky a Predložky	Temporálne adverbiá (časové údaje).	Prepozície času a miesta na orientáciu v meste.	Adverbiá na vyjadrenie postoja a certitúdy.
	Prepozície smeru „na“ a „do“ so slovesom „ísť“.	Adverbiá spôsobu.	Zložité predložkové väzby slovies.
Číslovky	Základné numeráliá pre vek, ceny a nakupovanie.	Číslovky 2–4 a ich gramatické väzby s menami.	Vedľajšie vety (aby, časové, príčinné).
		Kvantitatívne údaje.	Argumentácia, diskusia a formálna korešpondencia.
Syntax a Komunikácia	Slovenská abeceda, diakritika a interpunkcia.	Jednoduché súvetia a spájanie viet spojkami.	Vedľajšie vety (aby, časové, príčinné).
	Predstavenie sa, pozdravy a základná interakcia.	Opis dňa, smeru a voľnočasových aktivít.	Argumentácia, diskusia a formálna korešpondencia.

6.3 Угорська мова

Категорія	Рівень		
	A1	A2	B1
Melléknév	egyszerű melléknevek: színek, méret, érzelmi állapot; a fokozás alapjai	fokozott melléknevek; összehasonlító szerkezetek; a melléknév helye a mondatban	összetett melléknevek; bővített közép- és felsőfok; melléknévi szerkezetek
Határozószó	idő- és helyhatározószók	módhatározószók	logikai kapcsolatok, bizonyosság és vélemény kifejezése
Mondat	egyszerű kijelentő és kérdő mondatok; van/nincs szerkezetek	összetett mondatok; tagadás; felszólító és óhajtó mondatok;	alárendelő mondatok; feltételes mondatok; függő beszéd
Kötőszó	és, de, vagy, mert	alárendelő kötőszók: hogy, ha, amikor	összetett szerkezetek: bár, ezért, annak ellenére hogy
Névelő	a/az; egy	határozott-határozatlan formák;	pontosító meghatározások
Jövő idő	egyszerű jövő idejű szerkezetek	tervek, szándékok,	előrejelzés, időviszonyok
Modalitás	tud, lehet, kell	kell, szabad, muszáj, szeretnék	volna, lehetne, kötelesség, feltételezés, tanácsadás
Főnév	egyes és többes szám; alapformák	esetragok; birtokos szerkezetek	összetett főnévi szerkezetek; elvont fogalmak
Múlt idő	egyszerű múlt idejű kijelentések	múlt idő kérdő és tagadó formában	események sorrendje; hosszabb múltbeli folyamatok; feltételes múlt
Névutós szerkezetek	hely, irány, idő kifejezése	ok, cél, összehasonlítás	összetett logikai kapcsolatok
Jelen idő	jelen idő; napi rutin; szokások	folyamatok és állapotok leírása	összetettebb kommunikációs helyzetek; hivatalos nyelvhasználat
Névmás	személyes, kérdő, mutató névmások	birtokos, határozatlan, visszaható névmások	kölcsönös, vonatkozó és általános névmások
Ige	alapigék; felszólító mód	tárgyas és alanyi ragozás; segédigék	igekötős igék; feltételes mód
Kommunikációs elemek	köszönés, kérés, meghívás	magyarázat, érvelés, egyetértés/egyet nem értés	vita, prezentáció, üzleti kommunikáció
Függő beszéd	egyszerű közvetett közlés	üzenetek és kérdések továbbadása	hivatalos közlés, utasítások és jelentések továbbadása

6.4 Чеська мова

Категорія	Рівень		
	A1	A2	B1
Slovesa	Konjugace sloves „být“, „dělat“, „rozumět“, „číst“, „pracovat“.	Préterium (minulý čas) pro popis událostí.	Imperfektivní a perfektivní aspekt (dokonavý a nedokonavý vid).
	Prézent (přítomný čas) a negace (zápor).	Reflexivní (zvratná) slovesa v každodenních činnostech.	Kondicionál (podmiňovací způsob) pro hypotézy a přání. Účelové a předmětné věty. Podmínkové věty.
	Modální slovesa pro základní prosby.	Futurum (budoucí čas) a plánování víkendů.	Pasivum (trpný rod). Reflexivní a Deskriptivní pasivum.
Podstatná jména	Rod podstatných jmen a typické rodové koncovky.	Akuzativ a instrumentál v tématu jídlo a pití.	Genitiv pro vyjádřování kvantity. Jednotky objemu, váhy a míry.
	Přechylování jmen.	Lokál a genitiv v tématu cestování.	Dativ a frekventované formy.
	Nominativ singuláru. Nominativ a Akuzativ plurálu.	Pojmenování míst ve městě. Vyjádření směru.	Pokročilé pádové vazby a přesnost v komunikaci.
Přídavná jména	Základní přídavná jména pro popis identity a příbuzných.	Stupňování (komparativ a superlativ).	Porovnávání slov s podobným významem.
	Posesivní (přivlastňovací) pronomina.	Shoda přídavného jména s podstatným jménem v rodě a čísle.	Adjektiva odvozená od sloves (participia).
Zájmena	Osobní a přivlastňovací zájmena	Zvratná zájmena (se, si) při popisu každodenních situací.	Příklonky a jejich pevné místo ve větě
Příslovce a Předložky	Ukazovací zájmena (ten, ta, to) a tázací zájmena.	Používání zájmen v Akuzativu a Lokálu.	Zájmena ve složitých syntaktických strukturách.
Číslovky	Základní číslovky pro věk, ceny a nakupování.	Číslovky 1 – 2 a jejich gramatické vazby se jmény.	Druhé číslovky. Plurálová substantiva. Deklinace číslovek.
Syntax a Komunikace	Česká abeceda, diakritika a interpunkce.	Jednoduchá souvětí a spojování vět spojkami.	Vedlejší věty (aby, časové, příčinné).
	Představení, pozdravy a základní komunikace.	Popis dne, směru a aktivit.	Argumentace, diskuse a formální korespondence.

4.4.5 Новогрецька мова 10- 12 клас

Рекомендовані структури

Το ουσιαστικό (Іменник)

Синтаксична роль іменників у реченні. Утворення складних іменників за моделлю: основа + сполучний голосний + дієслово/іменник (напр., γάλα + πουλώ = γαλακτοπωλείο, βιβλίο + πουλώ = βιβλιοπωλείο).

Складні моделі відмінювання іменників чоловічого роду на: -έας/είς (ο συγγραφέας, οι συγγραφείς), -ας/-ες (ο αιώνας, οι αιώνες), -ής/-ές (ο τραγουδιστής, οι τραγουδιστές), -άς/-άδες (ο παπάς, οι παπάδες), -ης/-ηδες (ο φούρναρης, οι φουρνάρηδες).

Жіночий рід на: -α/-ες (η σειρά), -η/-ες (η ψυχή), -ά/-άδες (η γιαγιά).

Середній рід на -ν/-ντα (το καθήκον, τα καθήκοντα).

Το επίθετο (Прикметник) Префіксальне творення прикметників з підсилювальним значенням за допомогою κατά- (напр., κατά + άσπρος = κάτασπρος, κατά + λευκός = κατάλευκος). Творення та відмінювання складних прикметників на: -ούχος, -α, -ο (ταλαντούχος, σοκολατούχος) та -ης, -α, -ικο (напр., μαύρος + μάτι = μαυρομάτης, -α, -ικο). Прикметники на -ης, -α, -ικο / -ης, -ης, -ες та їхня синтаксична роль.

Το αριθμητικό (Числівник)

Синтаксичний роль числівників. Повторення та використання множинних/кратних числівників (πολλαπλασιαστικά): διπλός, -ή, -ό / триплός, -ή, -ό.

Η αντωνυμία (Заменик) Неозначені заменники: κανένας, καμία, κανένα / κάποιος, κάποια, κάποιο / μερικοί, μερικές, μερικά.

Відносні та узагальнюючі заменники: όποιος, όποια, όποιο / όσος, όση, όσο / τούτος, τούτη, τούτο / οποιοσδήποτε, οποιαδήποτε, οποιοδήποτε.

Повна класифікація та відмінювання всіх видів заменників.

Το ρήμα (Дієслово) Дієслова пасивного стану (Παθητική Φωνή) на -ομαι у часах

Παρατατικός (минулий тривалий) та Αόριστος (минулий доконаний).

Пасивні форми дієслів на -αμαι, -ιέμαι, -ούμαι у часах Ενεστώτας, Παρατατικός, Αόριστος.

Повне відмінювання дієслів пасивного стану в усіх часах системи: Ενεστώτας, Παρατατικός, Αόριστος, Μέλλοντας Διαρκής, Μέλλοντας Στιγμιαίος.

Дієслова активного та пасивного стану I та II дієвідміни у формах минулих часів, а також форми кон'юнктива минулого часу (Υποτακτική Αορίστου) та наказового способу минулого часу (Προστακτική Αορίστου).

Тривалий кон'юнктив пасивного стану (Συνεχής Υποτακτική ρημάτων Παθητικής Φωνής).

Неправильні форми дієслів у майбутньому часі та умовних способах.

Безособові дієслова високого рівня: πρόκειται, φαίνεται, μπορεί, αποκλείεται, συμφέρει, είναι δυνατόν. Специфічні депонентні дієслова типу: αρχίζω, τελειώνω, σταματώ.

Η μετοχή (Дієприкметник)

Утворення та відмінювання пасивних дієприкметників минулого часу на -(μ)μένος, -(μ)μένη, -(μ)μένο (напр., ντύνω – ντυμένος, γράφω – γραμμένος).

Пасивні дієприкметники на -ημένος, -σμένος, -ωμένος, -όμενος, -ούμενος.

Ступені порівняння пасивних дієприкметників за допомогою слів πιο та πολύ.

Επίρρημα / Πρόθεση / Σύνδεσμος (Прислівник / Прийменник / Сполучник)

Творення, правопис, семантичні категорії та неправильні ступені порівняння прислівників (ωραία – ωραιότερα / πιο ωραία, ωραιότατα / πολύ ωραία).

Використання частки σαν для порівняння.

Складні прийменники: με, ως, μέχρι, παρά, πριν, κατά, επί, χωρίς; значення прийменника για.

Сурядні та підрядні сполучники для складних речень.

Μόρια & Επιφωνήματα (Частки та Вигуки)

Модальні та емоційні частки: θα, να, αν, για, μα.

Вигуки та стійкі вирази: κρίμα, μακάρι, μπα, τέλος πάντων, χμ, μπράβο тощо.

4.4.6. Польська мова 10-12 клас	
Орієнтовний мовний інвентар – граматики (рівень B1)	
Категорія	Структура
Czasownik	Koniugacje czasownika. Czas teraźniejszy, przeszły i przyszły. Tryb rozkazujący i przypuszczający. Aspekt czasownika: podstawowe i wtórne pary aspektowe. Formy czasowników oznaczających czynność wielokrotną. Strona czynna i bierna. Konstrukcje bezosobowe. Czasowniki modalne. Rekcja czasownika. Imiesłów przysłówkowy i przymiotnikowy. Czasowniki ruchu.
Rzeczownik	Rodzaj, liczba, odmiana przez przypadki – funkcjonalnie. Rzeczowniki odmieniające się jak przymiotnik. Wyrazy trudne do odmiany. Rzeczowniki abstrakcyjne i odczasownikowe. Nazwy mieszkańców krajów i miast. Nazwy zawodów i специальностей. Rzeczowniki używane w stylu oficjalnym i publicystycznym.
Przymiotnik	Rodzaj, liczba, odmiana przez przypadki – funkcjonalnie. Tworzenie przymiotników. Stopniowanie przymiotników. Wyrazy z przymiotnikowym typem odmiany. Przymiotniki złożone. Krótkie i opisowe formy przymiotników. Funkcjonalne użycie przymiotników w stylu formalnym i publicystycznym.
Zaimek	Zaimki rzeczownikowe i przymiotnikowe. Zaimki osobowe, dzierżawcze, wskazujące, pytające, względne, nieokreślone i przeczące. Użycie zaimków dla zachowania spójności tekstu.
Liczebnik	Liczebniki główne, porządkowe, zbiorowe, ułamkowe. Pisownia i odmiana liczebników. Liczebniki złożone na oznaczenie roku, miary, odległości, kategorii fizycznych i chemicznych, terminów geograficznych. Daty, procenty, dane statystyczne. Funkcjonalne użycie liczebników w stylu publicystycznym i naukowym.
Przysłówek	Stopniowanie przysłówków. Przysłówki w zdaniu i w zwrotach frazeologicznych. Funkcjonalne użycie przysłówków w argumentacji, dyskusji i оцінюванні.
Przyimek	Rekcja przyimkowa czasowników, rzeczowników i przymiotników. Wyrażenia przyimkowe czasu, miejsca, celu, przyczyny i sposobu działania.
Spójnik	Spójniki współrzędne i podrzędne. Spójniki logiczne używane w argumentacji, dyskusji та публіцистичному стилі.
Partykuła	Partykuły wzmacniające i modalne. Funkcjonalne użycie partykuł w wypowiedzi ustnej i pisemnej.
Składnia	Zdania pojedyncze i złożone współrzędnie та podrzędnie. Zdania warunkowe. Zdania okolicznikowe czasu, celu, przyczyny, skutku i warunku. Mowa zależna i niezależna. Szyk wyrazów w zdaniu. Konstrukcje charakterystyczne dla stylu formalnego.
Fonetyka i ortografia	Wymowa i pisownia głosek i grup spółgłoskowych. Akcent wyrazowy i zdaniowy. Intonacja wypowiedzi. Pisownia wielką i małą literą. Zmiany w ortografii wprowadzone w 2026 r. Zasady interpunkcji.
Tekst	Środki spójności tekstu. Styl formalny i nieformalny. Elementy argumentacji, dyskusji, opisu, charakterystyki, recenzji, rozprawki, listu formalnego i CV.

7. Прикінцеві та загальні методичні зауваги

Модельна навчальна програма курсу «Друга іноземна мова (румунська, словацька, угорська, чеська) – від перших кроків до активного спілкування» для закладів профільної середньої освіти забезпечує умови для формування ключових компетентностей здобувачів освіти, зокрема, наскрізних умінь; розвитку комунікативних мовленнєвих умінь від початку до рівня B1; набуття власної мовної самостійності задля ефективного спілкування в сучасному глобалізованому світі.

Важливим результатом успішного виконання Програми є не лише опанування мови на певному рівні, але й уміння використовувати мову в різних контекстах, підвищення конкурентоспроможності здобувачів освіти на глобальному ринку праці та у міжкультурному спілкуванні, розуміння культурних особливостей країн виучуваної мови.

Запорукою успіху будуть сучасні підходи до навчання, а саме: компетентнісний, контекстний, особистісно-зорієнтований, діяльнісний, рефлексивний, інтерактивний, спрямований на виконання автентичних завдань. Пріоритетом Програми є цілісний погляд на навчання та використання іноземної мови.

8. Список використаних джерел

1. Державний стандарт профільної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 25 липня 2024 р. № 851. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-derzhavnoho-standartu-profilnoi-serednoi-osvity-851-250724> (дата звернення: 15.05.2026).
2. Типова освітня програма для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням : наказ Міністерства освіти і науки України від 26.05.2025 №765 зі змінами від 19.07.2025 № 884. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-osvitnoi-prohramy-dlia-10-12-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-iaki-zabezpechuiut-zdobuttia-profilnoi-serednoi-osvity-za-akademichnym-spriamuvanniam> (дата звернення: 15.05.2026).
3. Іноземна мова 10-12 класи (поглиблений рівень) : Модельна навчальна програма для закладів профільної середньої освіти : рекомендовано наказом Міністерства освіти і науки України від 28.08.2025 №1192 / [О.П. Шаленко, О.Я. Коваленко, М.С. Трифан, Г.П. Терентьєва, Д.В. Арцимєєва, О.І. Рацюк]. – 2025. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/profilna/mnp/programa-10-12-pogliblenii-riven-2025-1.pdf> (дата звернення: 15.05.2026).
4. Іноземна мова 10-12 класи (основний рівень) : Модельна навчальна програма для закладів профільної середньої освіти : рекомендовано наказом Міністерства освіти і науки України від 28.08.2025 №1192 / [О.П. Шаленко, О.Я. Коваленко, М.С. Трифан, Г.П. Терентьєва, Д.В. Арцимєєва, О.І. Рацюк]. – 2025. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/profilna/mnp/programa-10-12-osnovnii-riven-2025-1.pdf> (дата звернення: 15.05.2026).
5. Друга іноземна мова 10-12 класи (основний рівень) : Модельна навчальна програма для закладів профільної середньої освіти : рекомендовано наказом Міністерства освіти і науки України від 28.08.2025 №1192 / [О.П. Шаленко, О.Я. Коваленко, М.С. Трифан, Г.П. Терентьєва, Д.В. Арцимєєва, О.І. Рацюк]. – 2025. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/profilna/mnp/programa-10-12-druga-inozemna-2025-1.pdf> (дата звернення: 15.05.2026).
6. Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – Companion volume. Council of Europe Publishing, Strasbourg, 2020. URL: <https://rm.coe.int/common-european-framework-of-reference-for-languages-learning-teaching/16809ea0d4> (date of access: 15.05.2026).